

A watercolor illustration of a purple flower, possibly a pansy, with soft, blended petals and a dark center. The flower is positioned on the right side of the page, with its petals extending towards the top and bottom edges. The background is white, and the text is centered in the upper half.

Arnošt Goldflam
Podivné historky
ze života

Větrné mlýny

Větrné mlýny

Arnošt Goldflam
Podivné historky
(ze života)

Arnošt Goldflam
Podivné historky
(ze života)

ilustrace
Petra Goldflamová Štětinová

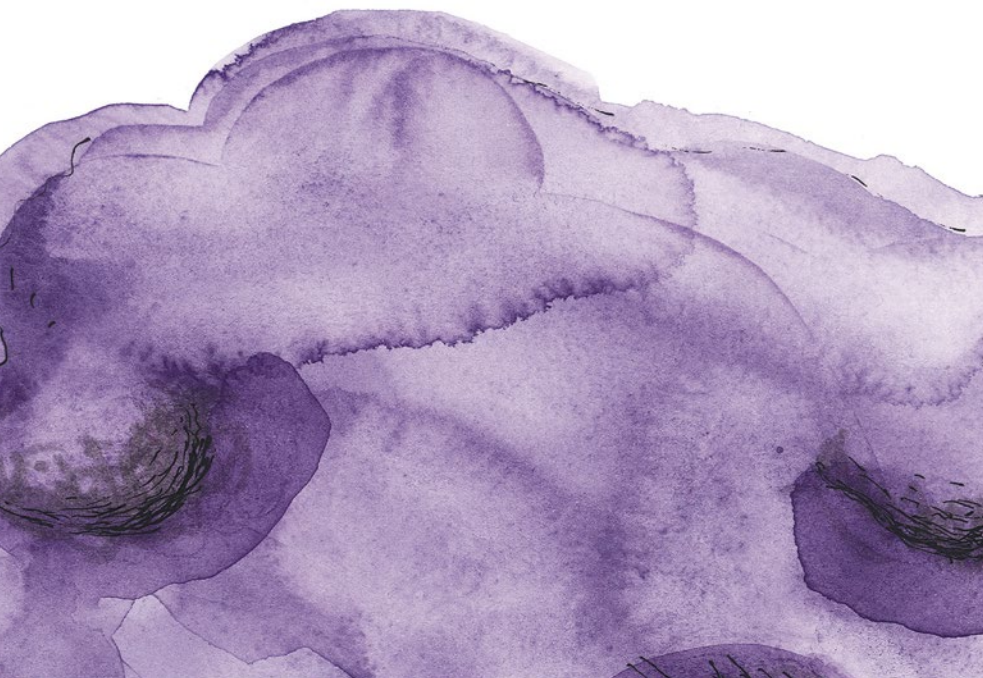

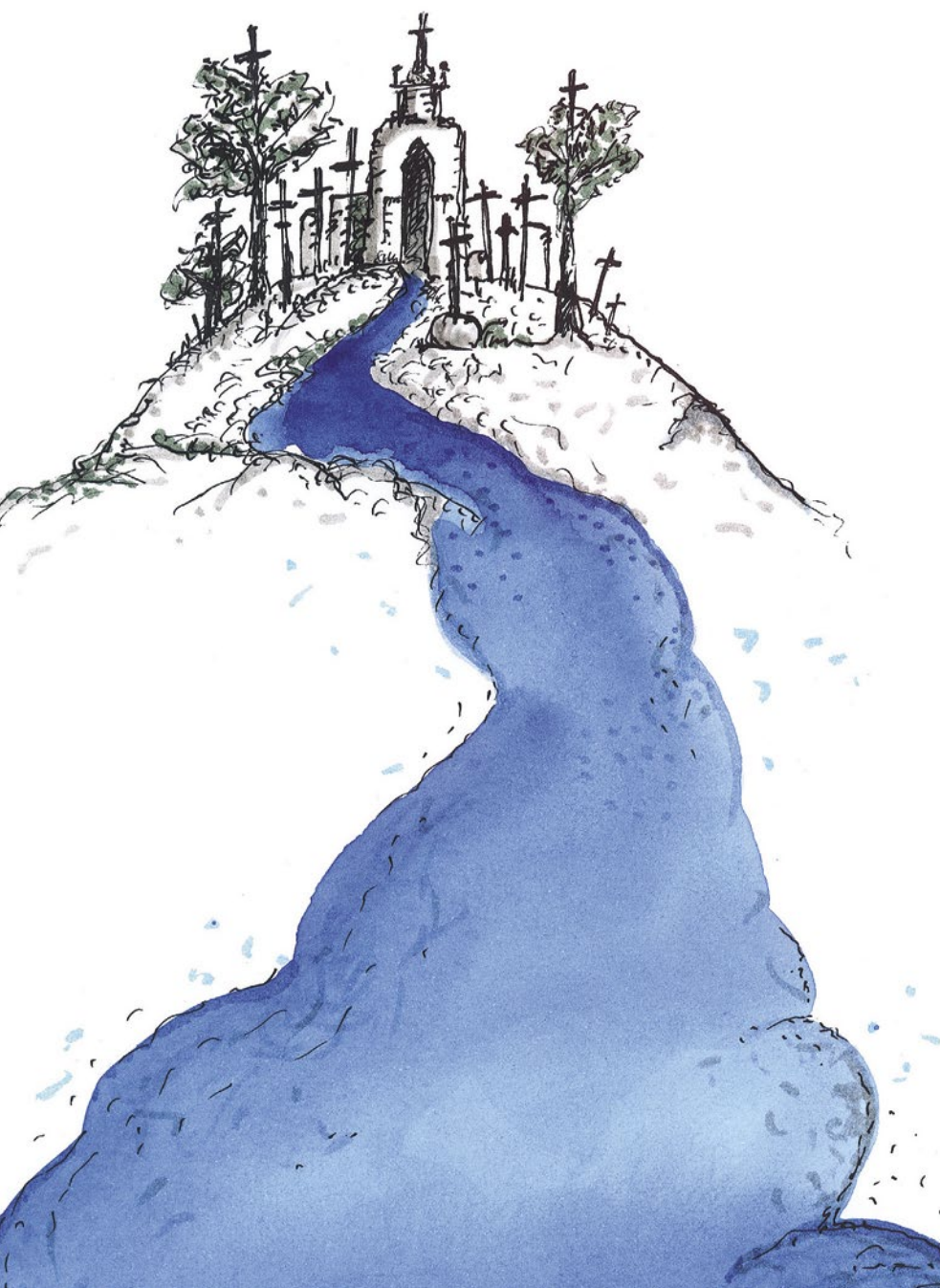
Tato kniha vychází s podporou
Ministerstva kultury České republiky,
statutárního města Brna
a Nadace Český literární fond.

© Arnošt Goldflam, 2018
Illustrations © Petra Goldflamová Štětinová, 2018
© Větrné mlýny, 2018

ISBN 978-80-7443-296-5 (papírová kniha)
ISBN 978-80-7443-328-3 (e-Book)

Aneanekdoty

V Brně žil v minulém století oblíbený humorista, vypravěč anekdot Ruda Stolař. Pamatuju si na něho z dětství. Zaujal mě vlastně tím, že ty anekdoty, které vyprávěl, nebyly ani tak vtipné, vtipné bylo spíše to, jak je prezentoval, respektive jak se uchovalo jeho podání v mé paměti.

R. S. přišel na scénu, tuším, že s kytarou, zahrál pár akordů a k tomu zazpíval: Ane anekdoty, ty má každý rád, ane anekdoty dovedou rozesmát!

A pak honem začal: Přijde baba na nádraží a plače... A pak to rychle špělo k jakési pointě, po které opět přišla na řadu kytara a zmíněný popěvek a další rychlá anekdotka. A tak dál a pořád dokola. Důležitá přitom byla hlavně rychlost, s níž se střídaly popěvky s anekdotami. Když ukončil své zábavné pásmo, byl zároveň i konec vystoupení.

Mám dojem, že se lidi ani moc nesmáli, možná se mýlím, že šlo hlavně o to opakování a o tu rychlost.

Jako výrostci ve škole jsme to napodobovali, totiž ty vtipy, aniž jsme ovšem vůbec kdy nějaké vtipy vyprávěli. Šlo nám vlastně o totéž jako Rudovi Stolařovi, přičemž ale naše historky nebyly vtipné už vůbec, ba dokonce ani nevedly k pointě, vlastně nevedly vůbec nikam. Nám se jednalo už jenom

o tu formu — popěvek, který se neměnil, historka, popěvek, historka a tak dále.

Ty historky byly často převzaty ze života — našeho, našich rodičů, sourozenců, z toho, co jsme slyšeli v rádiu nebo televizi, četli v novinách a podobně. Čím byly blbější, absurdnější, sprostší, grotesknější, tím lépe.

Pokusím se uvést pár příkladů:

Aneanekdoty, ty má každý rád, aneanekdoty, dovedou rozesmát. Přejde chlap na nádraží a plače. Co brečíte, ptá se jeden. Já jsem se posral! No a co, já taky, před dvaceti rokama! Aneanekdoty, ty má každý rád, aneanekdoty, dovedou rozesmát.

Přejde Goebbels za Hitlerem a povídá: Víš, že Himmler je Žid? No a co, povídá Hitler, však ty taky! A Goebbels na to: No to ses posral, ne? Však jo, opáčí Hitler! Aneanekdoty, ty má každý rád, aneanekdoty, dovedou rozesmát.

Přejde chlap do samoobsluhy a povídá: Máte banány? A prodavačka na to: A máte zelený trenky? Mám, povídá chlap. Tak přijďte, až budou červený, až dozrajou! Aneanekdoty, ty má každý rád, aneanekdoty, dovedou rozesmát.

Lenin a Stalin se vytahují: My známe nejvíc vtipů na celém světě! Na to zas nějaký Američani: My jich známe víc! Lenin a Stalin prej: Tak říkejte! A Američani zas: Napřed vy! Tak jo. Dávejte pozor. Vtip! Na to ti Rusi, že jim dají fleka. A povídají: Vtip! No a pak přišel Němec a chvíli poslouchal a oni se pořád takhle trumfovali, až už to trvalo jak dlouho a tak on povídá: Dva vtipy! Jo, ještě jsem zapomněl, on to byl Hitler. A oni, že to není fér, že se nesmí říkat dva vtipy najednou. A ten Hitler prej: Já můžu všechno. Tak ten Rus mu dal přes hubu, až se svalil. Ale hned vyskočil a vrazil taky jednu takovou pecku, jenže tomu Američanovi. Tak se tam začali

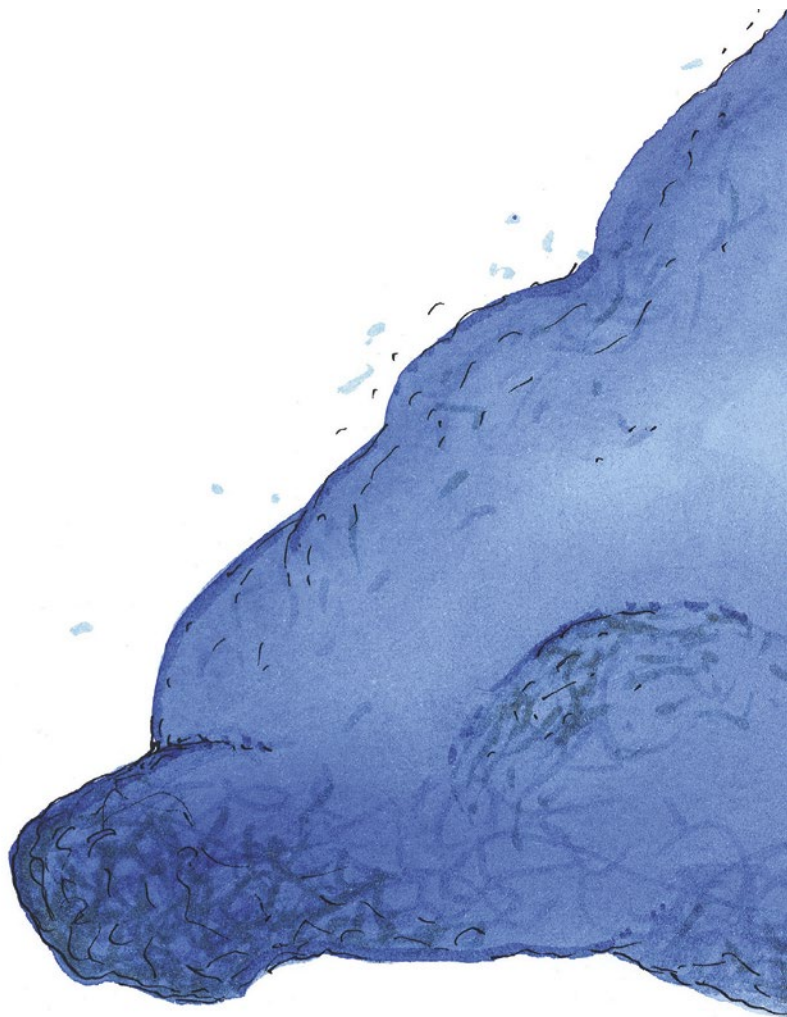

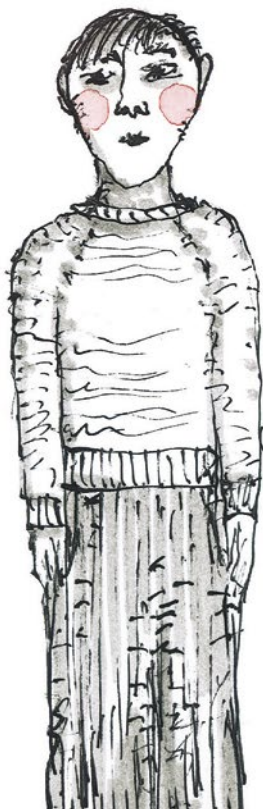
fackovat a fackovali by se dodnes, kdyby nepřišel Čech. On teda říkal, že je Čech, jenže to ve skutečnosti žádnéj Čech nebyl, to se totiž poznalo podle toho, že povídá: Proč se tady hádáte a mlátíte? Máte nějakej problém? Já vám ho pomůžu vyřešit. Tak o co jde? A oni prej: A ty seš kterej? On na to povídá: Já su Čech. A ten Američan na to: To ti teda nevěřím, kdybys byl Čech, tak bys neříkal *já su*, ale *já jsem*. Jenže náš pomyslný Čech zas na to: To ty nemůžeš vůbec vědět, vyndeji si z huby tu knedlu a val dom! Američan se zas ptá: Kam jako? A ten pomyslný Čech z Brna povídá: Do prdele! Aneanekdoty, ty má každý rád, aneaneckdoty, dovedou rozplakat.

Tomu překvapivému závěru se všichni začali smát a vůbec nemohli přestat. Smáli se a smáli, napřed puklo břicho tomu Rusovi, protože oni se neumí smát uměřeně, decentně. Pak praskl pupek tomu Němci, protože ti taky neznají míru, a nakonec tomu Američanovi, kterej to celý dost dobře nepochopil. No a co se stalo? Ten pomyslný Čech se taky dosyta nasmál a pak, když se uklidnil, tak všem těm přivandrovalcům prohledal kapsy od trenýrek, od kalhot, od saka a taky od kabátu. Takhle dohromady měli u sebe dost peněz. Ten Čech (on byl ovšem z Brna) si ty prachy všechny vzal, přepočítal, pak na ty jejich mrtvolky plivl a povídá: Já vám dám anekdoty! Naučte se napřed česky, vy šmejdi. Pak na ty jejich mrtvolky plivl podruhé a šel na šalinu a pak do lokálu na pivečko. Vypil jich nejmíň dvanáct a pak tam sbalil nějakou starou semetricku a odešel s ní domů. Když pak přišel druhý den zas do hospody, tak se mu tam chlapi smáli, kvůli té škaredce. A on jim ale řekl: Hoši, až si dáte dvanáct krasohledů jako já včera, tak se vám bude taky líbit každá princezna. A bylo! Aneaneckdoty, ty má každý rád, aneaneckdoty, dovedou rozesmát!

A nakonec ta nejlepší, aspoň myslím... Přijde chlap na nádraží a plače. Jde k pokladně a furt plače. Pokladní se ho ptá, co chce, a chlap povídá, že lístek. Ale kam, povídá pokladní. Za manželkou, hlásí ten chlapík. A kde ji máte, tu manželku, ptá se pokladní. Na hřbitově! Co tam dělá, vyzvídá pokladní. No... co by... leží, je tam pohřbená. A vy chcete za ní? A proč? Pokladní nedá pokoj a pořád se takhle vyptává. A ten chlap pláče pořád víc a víc, do toho ještě začal škytat a takhle pořád zadržává a povídá: Je mně smutno, já musím za ní! A pokladní povídá: Jakej lístek by to měl být — zpáteční, nebo jenom tam? A nato chlap se zas usedavě rozpláče: Vidíte, to si teda musím rozmyslet, abych nevyhodil zbytečně moc peněz. Tak já přijdu radši zítra, kdyby třeba byla nějaká sleva. A šel zas dom.

Aneanekdoty, ty má každý rád, aneanekdoty, dovedou rozesmát.

Prorok A. N.

Alois N. se zamiloval. Prožíval to krásné, harmonické období, kudy chodil, šťastně se usmíval, ráno do zrcadla, potom v tramvaji i na ulici, v obchodě, kam šel nakoupit, a samozřejmě také v práci. Lidé se ho ptali: Jak je to možné? Vy jenom záříte? A Alois N. odpovídal: To je proto, že jsem se zamiloval do bytosti, jejíž krásu a sladkost vám nemůžu ani vypovědět. A lidé pokyvovali hlavou a říkali: No konečně! To je krásné, úplně vám závidím! Alois N. také pokyvoval hlavou, nic neříkal a lidé mu skutečně to jeho štěstí záviděli.

Jenže to všechno — bohužel — nebyla pravda.

Skutečnost byla taková, že jednou ráno se Alois N. probudil a cítil, že se mu nějak stahují ústa, jako by mu něco cukalo ve spodním rtu. To bylo v sobotu ráno. Do odpoledne se to cukání zklidnilo, nicméně ret ztuhl v jakési grimase, která připomínala úsměv. To bylo Aloisovi velmi nepříjemné, pořád si na ústa sahal, narovnával je, natahoval tu ten, tu onen ret, aby se vrátily do běžné polohy, to znamená do takového solidního, neurčitého výrazu. Jenže se to příliš nedařilo. Čím víc se snažil vrátit svůj obličej do původního stavu, tím víc se jeho rty usmívaly, zuby se cenily a na Aloisově tváři zářil neměnný šťastný úsměv.

Ani to ještě není celá pravda. Skutečnost je taková, že pan Alois, kterému bylo už kolem třiatřiceti let čili byl v takzvaných Kristových letech, byl ještě panic. Žádnou bytost, žádnou ženu, která by ho přitahovala, doposud nepoznal, i když by si to nepochybně přál. Jistý čas si dokonce myslíval, jestli nedělá nějakou chybu, když se dívá po ženách, jestli snad ho nepřitahují například jiní muži. Tak se zas díval po nich, zkoušel si tu a tam i něco představit, jenže ho to nechávalo zcela chladným. Takže opět obrátil svůj zrak ke krásným ženám, kterými se to po ulicích jenom hemžilo. Město, ve kterém žil, bylo totiž svými krasavicemi široko daleko vyhlášeno. Bylo to, jak jinak, město Brno, megapole Moravy. Jenže zůstalo jen u těch pohledů a u toho úsměvu.

Alois N. si samozřejmě myslel, že ten jeho utkvělý úsměv časem přece jenom zmizí a na jeho tvář se vrátí jeho oblíbený, trochu omrzelý, lehce posmutnělý výraz. Jak je řečeno výše — neurčitý. Jenže místo toho se jeho tvář víc a víc měnila, koutky se rozšiřovaly, zuby se cenily a rozesmátá ústa se měnila v grimasu, která už přestala být tím milým, zdánlivě šťastným a láskyplným úsměvem zamilovaného muže v nejlepších letech.

Ve svém zaměstnání pomalu přestával být oblíben. Začalo se mu bokem tak ironicky říkat Šklíba, jeho lékař jednou poznamenal, že si chvíli myslel, jestli to není ten *risus sardonicus*, jenže to myslel jen tak, jako vtip. Jiní mu říkali Muž se smíchem hyeny, a ti, kdo o něm nevěděli vůbec nic, jen ho čas od času někde ve městě potkávali, ho nazývali šťastným blbem.

On sám doufal, že to snad není zas tak nápadné. Jak si totiž občas prsty natahoval tváře, tak se mu zdálo, že se to den ode dne maličko lepší. Ale myslel si to jen on sám.

Nakonec tomu svému úsměvu začal přikládat zvláštní význam, začal sám sebe nazývat — zpočátku tak trochu žertem — Apoštolem šťastného úsměvu. Myslel si také, že se v jeho tváři zračí jistá míra pochopení, ba i té lásky, jak to vypadalo zpočátku, jenže teď už to byla láska všeobjímající, patřila celému lidstvu. A to už byl jen malý krůček k tomu, aby se začal cítit prorokem.

Netrvalo dlouho a začali ho navštěvovat lidé, dožadovali se vidět tohoto velikého muže tváří v tvář, cítit na sobě odlesk léčivého úsměvu, který, jak se domnívali, dává člověku štěstí a zdraví. Posléze došlo i na vkládání rukou a podobné věci.

Alois už pomalu zapomněl, jak vlastně vypadal dříve. Jeho rozšklebený obličej dnes vzbuzoval spíše strach a odpor, jenže si to málokdo uvědomoval. Alois už to všechno vnímal jako požehnání, jako dar, ty vyceněné zuby si dokonce začal šlechtit. V noci si do koutků úst vkládal dřevěnou destičku, na obou stranách opatřenou výřezem ve tvaru písmene U, aby se jeho ústa libě — jak se domníval — usmívala i v noci. Když se doslechl, že existuje román *Muž, který se směje*, namluvil si dokonce, že to on sám se stal námětem literárních děl, a to se mu zdálo zcela logické a zasloužené, aniž se ovšem namáhal si knihu přečíst.

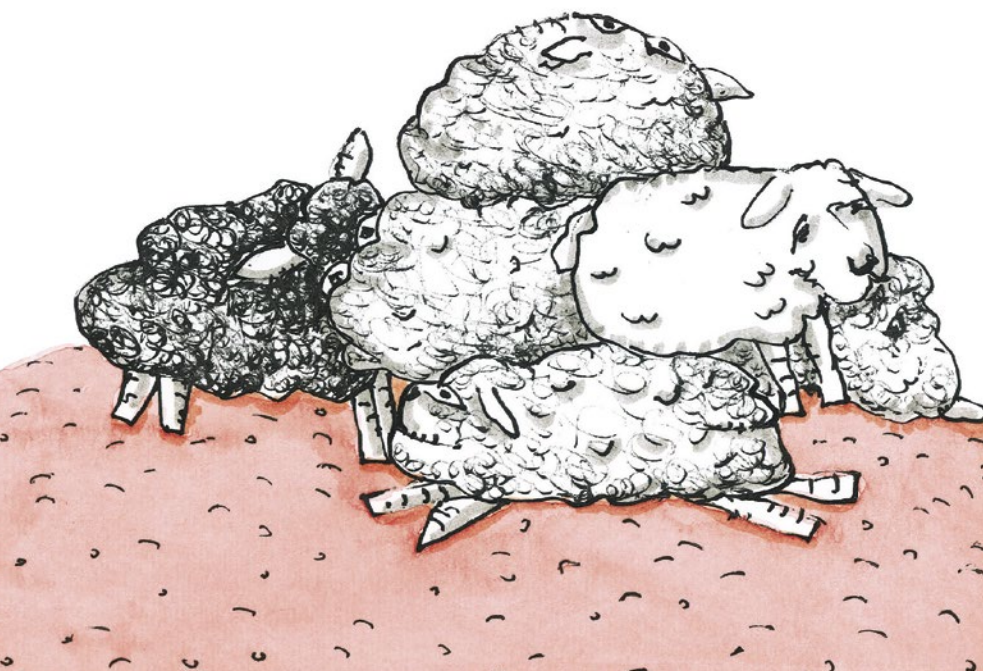
Vývoj událostí šel zákonitě k tomu, že Alois opustil své zaměstnání; jednak proto, že mu lidé za návštěvy platili — a ne zas tak málo —, jednak proto, že on sám všechno, co se dělo, považoval za zcela symbolické: svůj věk, odkazující k Ježíši Kristu, svůj výraz, se kterým byl nyní mimořádně spokojen a který si upřímně oblíbil, ba pěstoval, a zafixoval si dokonce jakýsi specifický styl mluvy, takže vystupoval jako žádaný a úspěšný pohřební či svatební řečník nebo entertainer.

Tak to šlo dál a dál, dokonce se časem o Aloise začaly zajímat i ženy, ucházely se o něho, avšak neúspěšně, protože on měl dojem, že jako veliký prorok, kterým se cítil být, musí dodržovat slib tělesné čistoty. Jediné, co byl svým ovečkám ochoten věnovat, byl dotek jeho posvěcených rtů na jejich čele a to nejvyšší požehnání, které byl ochoten udělit, bylo velmi výjimečné a velmi zřídka. I on sám při něm cítil povznášející pocit. Spočívalo v tom, že ručka dotyčné, která si to zasloužila, byla pomazána vonným olejem a nehtík malíčku vzal Alois N. jemně mezi zuby a chvíli držel, přičemž třikrát olízl jazykem a pustil. Ctitelky nového apoštola prožívaly něco jako orgasmus, ba i on sám býval svým způsobem lehce vzrušen, nebo spíše rozrušen.

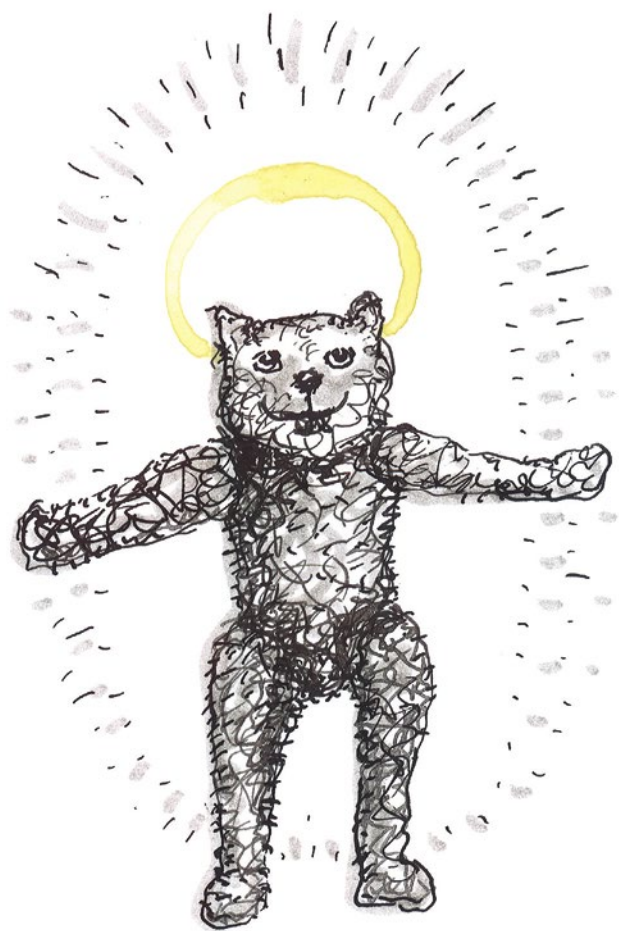
K neštěstí veškerenstva mu ve věku padesáti dvou let, když si na noc opět vkládal do pusy dřevěnou destičku, praskly koutky úst. Dovnitř se dostala neznámá infekce, která pak pronikla do celého těla, a vkrátku bylo po něm. Pohřeb byl velkolepý, nicméně brzy se na něho zapomnělo. To se ovšem dalo zcela zákonitě čekat. Proroků mělo lidstvo přece jenom nadbytek.

Nový svět

K nám do školy pozvou občas nějakého pamětníka horších nebo třeba i lepších časů. Takový člověk nám potom vypráví, co zažil, a v následné rozpravě, které se občas zúčastní i někdo z pedagogů, si osvětlíme i dobové souvislosti, poučíme se a třeba si odneseme i nějakou myšlenku, ponaučení nebo něco, o čem jsme předtím nevěděli.

Tak třeba u nás byli pamětníci doby meziválečné čili první republiky, kteří ten čas líčili jako dobu idylickou, jaká nikdy nikde na světě nebyla. Byla ale například velká korupce, jenže se o tom nemluvilo tolik jako dnes, tehdá to bylo normální. Jiní zase vzpomínali na útlak našeho německého obyvatelstva v té době a vůbec špatné podmínky různých menšin žijících v naší republice. To prý zavinil ten Masaryk a jeho pravá ruka Beneš a taky ten mladej Masaryk.

Za to, že byla potom válka, kdy se zas někteří přece jenom polepšili nebo aspoň utekli, obvinili mnozí Londýn a Paříž, protože ti nás zradili a prodali, aby sami měli klid. Taky Němci se spaktovali s Rusama, kteří nás chtěli napřed zachránit, jenže naši zas nechtěli, protože spoléhali právě na ty Angličany a Francouze. Slováky to pro jistotu nezajímalo vůbec, ti se trhli hned, jak to začalo jít z kopce.